

Välkommen till

PAX NORDICA 2009

INTERNATIONELL FREDS- OCH SÄKERHETSKONFERENS

Umeå 17–19 september

Strategier för fred och
säkerhet – nordiska
kopplingar, perspektiv
och erfarenheter

Anföranden av
Kronprinsessan Victoria
och **utrikesminister Carl Bildt**

Med reservation för ändringar

Pax Nordica 2009

Strategier för fred och säkerhet – nordiska kopplingar, perspektiv och erfarenheter

Pax Nordica 2009 är en större konferens än vanligt, med både en vetenskaplig och en publik del. Ett viktigt syfte med konferensen är att sprida kunskap om freds- och säkerhetsfrågor, men även att ge forskare från olika vetenskapliga områden möjlighet att skapa nätverk. PAX Nordica 2009 är ett samarbete mellan Umeå universitet, Umeå kommun, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Region Västerbotten och Allmänna Försvarsföreningen.

Pax Nordica 2009 ger förutsättningar för nätverksbyggande runt projektidéer och frågor som rör fred och säkerhet. Att sprida kunskap och insikt om förutsättningarna för nordisk fred, säkerhet och utveckling ligger arrangörerna varmt om hjärtat. Lördagen bjuder på en eftermiddag där såväl svenska som internationella talare bidrar med sina bilder av vad som stärker nordisk säkerhet och nordiskt fredsarbete av i dag.

Pax Nordica 2009 öppnas torsdag 17 september klockan 10 på Umeå universitets campus med tal av arrangörerna samt ett inledningsanförande av ambassadör **Jan Eliasson**. Under eftermiddagen samt under fredag den 18 september anordnas en vetenskaplig konferens, där flertalet föredrag är öppna för universitetets anställda, studenter och allmänheten. Forskare från olika vetenskapliga områden samlas för att diskutera freds- och säkerhetsfrågor ur flera perspektiv.

Föredrag under torsdag och fredag

Key Note:

New Diplomatic Challenges for the Nordic Countries

Jan Eliasson

- 1. Circumpolar Security: the Return of the North**
- 2. Fredskriser: vägval, strategier och synsätt i Norden efter 1809**
- 3. Konflikthantering, återuppbyggnad och fredsarbete**
- 4. Ryssland och Norden: förändring eller kontinuitet**
- 5. Homeland Security: moderna hot**
- 6. OSSE nätverksmöte Sverige – Finland: förebygga konflikt – bygga fred** (ej öppen för allmänheten)

Märkesåret 1809

De sista krigshändelserna i finska kriget 1808–1809 utspelades i Sävar och Ratan, och det sista slaget stod i Sävar 19 augusti 1809. Detta har tidigare högtidlighållits i Sävar och Ratan, under närvaro av, bland andra, kungafamiljen. Den 17 september 2009 är det exakt 200 år sedan freden i Fredrikshamn undertecknades. Det avslutade den mer än 600-åriga riksgemenskapen mellan Sverige och Finland och bidrog till en ny säkerhetspolitisk ordning i norra Europa. Pax Nordica 2009 högtidlighåller fredsavtalet i närvaro av kronprinsessan Victoria.

Pax Expo

En av idéerna med Pax Nordica är att sprida kunskap om freds- och säkerhetsfrågor i nordligaste Europa. I år bjuder vi in olika organisationer och aktörer som engagerar sig i sakfrågorna till att delta med bokbord och annat i Pax Expo. Traditionellt arbetar Pax Nordica med kunskapsspridning mellan det vetenskapliga samhället, praktiker och allmänheten. Vår strävan är att Pax Expo även ska skapa länkar till näringslivet och det civila samhället. Pax Expo ser du i Umeå Folkets Hus foajé, en trappa upp, klockan 10–17.

Talare

Tomas Ries

Tomas Ries är chef för Utrikespolitiska Institutet och säkerhetspolitisk forskare. Sedan 1992 har han fokuserat på globalisering och säkerhet. Han har skrivit två böcker och ett hundratal artiklar och är en flitigt anlitad talare.

Pekka Haavisto

Pekka Haavisto är finländsk riksdagsledamot och medlem av utrikesutskottet, försvarsutskottet samt vice medlem i utskottet för EU-frågor. Han är tidigare miljö- och utvecklings-samarbetsminister och sedan 2009 specialsändebud för Afrikas krisområden.

Samantha Arnold

Samantha Arnold är Assistant professor i statsvetenskap vid University of Winnipeg. Hennes forskning fokuserar på den nordliga dimensionen i kanadensisk utrikespolitik och cirkumpolär säkerhet till exempel inom Arctic Council, teman som präglar hennes aktuella publikationer.

Willy Östreng

Willy Östreng delar sin tid som vetenskaplig rådgivare vid norska grundforskningsakademien, som ledamot i akademien för polarforskning och som VD för forskningsföretaget Ocean Futures. Han har gjort en omfattande forskarkarriär med fokus på cirkumpolära problem.

Maj Britt Theorin

Maj Britt Theorin, riksdagsledamot 1970–1995 och EU-parlamentariker 1995–2004, har såväl i som utanför regeringsställning varit ansvarig för svensk nedrustningspolitik, FN-studier och arbete med kvinnors rättigheter och ställning i konflikt. Hon är för närvarande aktiv i UNIFEM:s styrelse.

Åke Sellström

Docent Åke Sellström, projektledare och vetenskaplig rådgivare vid det Europeiska CBRNE-centret, har en internationell karriär bakom sig som forskare och specialist på internationell säkerhet och krishantering. Han har varit gästprofessor vid Texas University och vapeninspektör vid UNSCOM.

Lördag 19 september fortsätter Pax Nordica konferensen i Umeå Folkets Hus, med utställningen Pax Expo. Pax Nordica vill genom denna del ge allmänheten en inblick i erfarenheter från freds- och konfliktarbete på de nordiska och globala arenorna. Samtidigt är dagen ett högtidlighållande av fredsavtalet 1809, som hade omfattande konsekvenser för den europeiska säkerhetsstrukturen och lade grunden för de förändringar som gjort Sverige och Finland till de länder de är i dag.

Program

10.00 **Pax Expo öppnar**

11.30–12.00 **Fredsmaskinen**
– en dokumentärfilm av oskar&oskarsson om barns arbete kring fred och hur man gör en fredsmaskin. Plats: Bio Marx

13.00 **Välkomsttal**

Inledningsanföranden

av Kronprinsessan Victoria och utrikesminister Carl Bildt

13.40 **»Arktis vaknar – nordén skakar.«**
Tomas Ries

14.00 **»Miljösäkerhet – en förutsättning för hållbar fred«**
Pekka Haavisto

14.20 **»Altered States: Devolution, Inuit Internationalism, and Canadian Arctic Foreign Policy«**
Samantha Arnold

14.40 **Paus**

15.00 **»Arktis i samarbets- och konfliktperspektiv, exemplet Barentshavet«**
Willy Östreng

15.20 **»Kvinnor, krig och fred«**
Maj Britt Theorin

15.40 **»CBRNE: ett begrepp viktigt för internationell säkerhet, europeisk krishantering och Umeå«**
Åke Sellström

16.05 **Panel samtal**

16.45 **Avslutning**

Med reservation för ändringar

Pax Nordica

(Pax av det latinska ordet för fred)

Pax Nordica är ett forum för samverkan mellan Umeå universitet, Umeå kommun och Allmänna Försvarsföreningen som sedan 1994 anordnar en årligen återkommande konferens vid universitetet. Beroende på konferensens innehåll kan olika samarbetspartners knytas till arrangemanget. Konferensen är öppen för allmänheten. Såväl praktiker som akademiker brukar framträda och ge sina synpunkter på olika frågeställningar angående freds- och säkerhetsfrågor i Norden och norra Europa. Pax Nordica är ett försök att hålla den nordliga dimensionen i europeisk säkerhetspolitik levande för en norrländsk publik. Det handlar om allt ifrån militärstrategiska aspekter till civila och ekonomiska strukturfrågor. Under årens lopp har ett stort antal teman berörts, bland annat Barentssamarbetet, När går NATO norrut?, Vad ska vi ha det svenska försvaret till? och Organiserad brottslighet. Under 2008 års Pax Nordica var temat Arktis – arena för upprustning, utveckling eller uppvärmning?

Nordlig säkerhet

– några frågeställningar

En viktig fråga är hur vi i Sverige och Norden ska se på vår egen och den cirkumpolära säkerheten, det vill säga säkerheten runt Arktis. Forskningen runt frågan är inte särskilt omfattande i Sverige och den mediala uppmärksamheten kring de nya potentiella hoten i Arktis och norra Europa är förhållandevis låg. Fysiska och kulturella avstånd kännetecknar länderna på alla tre kontinenter som omger Arktis. Politiska såväl som ekonomiska globaliseringstendenser har emellertid gjort de nordliga områdena mindre avlägsna under senare tid, inte minst genom explosionen av ekologiska överväganden i Europa och Nordamerika. Den globala jakten på exploaterbara naturresurser tvingar däremot fram ett ekonomiskt och politiskt nytänkande. Hur säkert är det i de cirkumpolära områdena? Vilka är strategierna för säkerhet, stabilitet och uthållighet i detta enorma område? Hur kan en fredlig utveckling säkerställas och vilka bidrag krävs i så fall från Sverige och Norden?

ETT SAMARBETE MELLAN

Länsstyrelsen
Västerbotten

REGION
VÄSTERBOTTEN

MÄRKESÅRET
1809

www.markesaret1809inorr.se

